

احمدغلامی

یکی از مسائل جدی که اتحاد مردم ایران، روشنفکران، نخسکان و دولت‌ها با آن روبه‌رو هستند، دوگانه «اخلاق باور» و «اخلاق مسئولیت» است. ماکس وبر، فیلسوف و جامعه‌شناس آلمانی از تفاوت و اهمیت این دو مفهوم سخن گفته است. در میان آشوب‌های ۱۹۱۸ تا ۱۹۱۹ انقلاب مونیخ، ماکس وبر با صراحت و شجاعت هشدار داد که جامعه آلمان مستعد ظهور چهره‌های سیاسی کاریزماتیک، عوام‌فریب و مرتجع است. چهره‌هایی که با رویکرد اخلاق باور منویات خود را بر جامعه تحمیل خواهند کرد. بدیهی است در این فضا که حد فاصل جنگ جهانی اول و دوم است، برای سخنان او و خطرانی که از آنان دم می‌زد، گوش شنوایی وجود نداشته باشد. از همین‌رو مردم جاده‌صاف‌کن میری شدند که منتهی به ظهور فاشیسم، هیتلر و جنگ جهانی دوم شد. این مردم کسانی نبودند جز توده عوام و دست بر قضا روشنفکران، نخبگان و حتی برخی از دانشجویان و شاگردان ماکس وبر که پای درس‌های او می‌نخستند. آنان خلاف آموزه‌هایی که فراگرفته بودند، به دامان فاشیسم فروغلتیدند. ماکس وبر با اینکه شیفته سیاست بود اما هرگز تلاش نکرد یا باورها و سرنوشتش به او این فرصت را نداد که در موقعیت‌های سیاسی فعالیت کند. او بیش از هر چیز می‌خواست سیاست را اخلاقی کند؛ همان رویکردی که آن را «اخلاق مسئولیت» می‌نامید. هر کس در سیاست موظف است پیش از هر تصمیم یا انجام کاری از عواقب آن و از اتفاقاتی که پس از تصمیم او در جامعه رخ می‌دهد، آگاه باشد و مسئولیتش را بر عهده بگیرد. این رویکرد نه‌تنها نقطه مقابل رویکرد «اخلاق باور» بود، بلکه مخالف جریان‌های ناسیونالیستی، انقلابی و عوام‌فریبانه‌ای بود که فضای غالب آن روزگار را شکل می‌داد.

دنیای این روزهای ما

شایستگی در تبعید نرخ‌ها

رامین خسروخاور

در سرزمینی که نرخ‌ها نه از منطق بازار، بلکه از مکتب‌ه میزا زاده می‌شوند و در زمانه‌ای که هر سکه، دو چهره دارد و هر دلار، سه معنا، شایسته‌سالاری، نه در میدان بلکه در سایه‌روشن رانت‌ها شکل می‌گیرد. آنجا که نرخ‌ها دوگانه و سه‌گانه‌اند، شایستگی و خرد، مسافری تهافت در کوچه پس‌کوچه‌های شلختگی! خلایق و کارآفرینی، به‌گم کرده‌ای است در هزارتوی تبعیض.

آری، از چندنرخ‌خ، بازی تیری است به خردورزی. نه رقابتی باقی می‌ماند، نه بازار درمی‌یابد که چه کسی سزاورتر است، نه کارآفرین درمی‌یابد که کجا باید ایستاد و از کجا باید آغاز کرد.

ارزی که باید ابزار رشد باشد، اگر به بهانه رانت بدل شود، کار و سرمایه، نخستین قربانیان آن خواهند بود. کدام کارآفرین خلاق، با نرخ آزاد توان رقابت دارد با آنکه از سفره ترجیحی سیراب است!

ایام اندیشه، در برابر امتیاز تاپ می‌آورد؟ کدام جوان، با دانش، شایستگی و دل پرآمید، در زمینی می‌بالد که برنده‌اش، پیش از رقابت، تعیین شده است؟ ارز چندنرخ‌خ، نه‌فقط اقتصاد را پاره‌پاره می‌کند بلکه اخلاق بازار را نیز به ویرانه می‌کشاند.

جای تدبیر را تدلیس می‌گیرد و به جای رقابت، رفاقت رانتی قد می‌کشد! نابرابری، تنها در درآمدها نیست، در فرصت‌هاست. در دسترسی‌هاست، در مجوزهایی است که با یک امضا گذشته می‌شوند و با هزار ترفند، بسته می‌مانند.

ای آن که بر مسند نرخ‌گذاری تکیه زده‌ای، بدان که نرخ چندگانه، نردبانی است که تنها عده‌ای را بالا می‌برد و بسیاری را، زیر گام‌های سنگین تبعیض، فرو می‌شکند.

شنبه ۱۰ آبان ۱۴۰۴
۱۰ جمادی‌الاول ۱۴۴۷
۱ نوامبر ۲۰۲۵
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۲۴۳
۳۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

در «شرق» امروز می‌خوانید: نگاهی به آثار دفاع مقدس به بهانه نمایش «مجنون»؛ آینه‌ای از روح انسان معاصر • سرلشکر موسوی: نبرد ۱۲ روزه نشان داد پدافند غیرعامل ضروری و تکلیف ملی است

نگاهی به علت شکست سیاست‌های انرژی در ایران با مرور تجربه گرجستان که از کسری برق به صادرکننده انرژی تبدیل شده است

بن بست ناترازی

سقوط «الفاشر» سودان پس از ۱۸ ماه محاصره؛ شهری که زیر گرسنگی و گلوله فروپاشید

فاجعه‌ای که جهان ندید

این گزارش را در صفحه بخوانید: عکس: AFP

یادداشت

بانک‌ها و خدمات مالی شخصی سازی شده

محمدرضا حسین زاده

مدیرعامل بانک اقتصاد نوین

می‌تواند میزان رضایت مشتری را تا ۳۰ درصد و وفاداری او را تا ۴۵ درصد افزایش دهد. در واقع، وقتی بانک از داده‌های مشتری برای ارائه توصیه‌های دقیق، هشدارهای هوشمند و پیشنهادهای مالی، هدفمند استفاده می‌کند، اعتماد مشتری به سیستم بانکی تقویت شده و احتمال تعاملات آتی او افزایش می‌یابد. شخصی سازی علاوه بر بهبود تجربه مشتری، برای بانک‌ها نیز مزیت اقتصادی دارد. داده‌ها نشان می‌دهد مشتریان وفادار به‌طور میانگین دو تا سه برابر بیش از سایرین از محصولات مالی جدید بانک استفاده می‌کنند. از این‌رو، بانک‌های پیشرو در جهان از هوش مصنوعی، یادگیری عمیق و سامانه‌های تحلیل پیش‌بینی‌کننده برای شناسایی نیازهای آینده مشتریان بهره می‌گیرند تا پیش از طرح درخواست، خدمات مناسب را پیشنهاد دهند.

در این میان، همکاری با شرکت‌های فین‌تک و ارائه‌دهندگان خدمات بانکداری باز (Open Banking) نقشی کلیدی ایفا می‌کند. با یکپارچه‌سازی داده‌های ترانکشن، تعاملات اقتصادی و سوابق مشتری در بانک‌ها، نهادهای مختلف می‌توانند درک عمیق‌تری از رفتار مالی افراد و بنگاه‌ها به دست آورند.

ادامه‌در صفحه ۱۱

دو تصویر و یک دنیا معنا

مهرداد احمدی شیخانی

پیش از انقلاب در شهرمان خرمشهر، در حسینه‌ای جمع می‌شدیم به نام حسینه اصفهانی‌ها و آنجا کلاس‌هایی تشکیل می‌شد و استادانی می‌آمدند و مجموعه درس‌هایی را آموزش می‌دیدیم از جمله تاریخ، جامعه‌شناسی، شناخت، تاریخ اسلام، نقد مارکسیسم، ایدئولوژی اسلامی و از این قبیل. از آن جمعی که در آن جمع می‌شدیم، تقریباً امروز کسی در قید حیات نیست و اکثراً یا در جنگ به شهادت رسیدند یا از عوارض جراحات و مصدومیت‌های شیمیایی جنگ، به مرور از این عالم خاکی رفتند و جز تعدادی انگشت‌شمار از آن جمع باقی نمانده است. از جمله آن کلاس‌ها که برخی آموزش‌هایش را به یاد دارم، درس شناخت بود. یاد هست یکی از روزها، استاد آن درس در مورد این روایت مشهور از حضرت رسول(ص) صحبت می‌کرد که «اما الاعمال بالنیات» یعنی چه؟ استادمان از این می‌گفت که در رفتار آدمی، آنچه مهم است، نیت انسان است؛ ولی مسئله آنجاست که هیچ‌کس به قلب و ذهن انسان راه ندارد که بتواند با اطمینان بگوید نیت هرکس در انجام کاری که می‌کند، دقیقاً چیست و جز خداوند باری تعالی، کسی از نیت انسان‌ها باخبر نیست. برای همین در حیات بشری و در زندگی روزمره، آنچه داوری می‌شود، همان عمل انسان‌هاست و نه نیت آنها و این اعمال، نتایجی را به بار می‌آورد که آن نتایج مهم است و نه ادعای اینکه مثلاً من قصدم از انجام فلان کار، بهمان نتیجه بود و حالا که آن نتیجه حاصل نشده، چون من قصدم این نتیجه حاصله نبوده، پس مقصر نیستم، که اتفاقاً در این جهان، ما مسئول نتایجیم و نه ادعاها و نیت‌هایمان. و بعد

فیلترشکن فروشان است...

انا لله و انا الیه راجعون

برادر ارجمند

جناب آقای سیدمصطفی تاج‌زاده

خبر درگذشت برادر گرامی تان، مرحوم سیدمحمد تاج‌زاده موجب اندوه فراوان شد. برای جنابعالی و خانواده محترم از خداوند متعال شکیبایی و تندرستی و

برای آن مرحوم، رحمت و مغفرت از پروردگار متعال خواستاریم.

محسن هاشمی رفسنجانی، سید ابراهیم امینی، بهار آروین، علی اعطاء، شهریانو امانی مرتضی الویری، افشین حبیب‌زاده، سید آرش حسینی میلانی، محمدجواد حق‌شناس ناهید خداگر می، حسن خلیل آبادی، سیدحسن رسولی، محمد سالاری زهرا صدر اعظم‌نوری، محمد علیخانی، الهام فخاری، مجید فراهانی سید محمود میر لوحی، احمد مسجدجامعی، زهرا انژاد بهرام، حجت نظری

گفت‌وگوی «شرق» با خسرو معصومی، کارگردان

از بهشهر تا پرده نقره‌ای؛ قصه پرماجرایی یک عشق سینما

۶

برگزیده‌ها

گزارش از سفر مجید تخت‌روانچی به عمان و رایزنی‌های دیپلماتیک میان دو کشور **بازگشت دوباره به مسقط**

گزارش میدانی «شرق» از اقامتگاه‌های دانشجویی در ۵ دانشگاه شهر تهران

خوابگاه در وضعیت قرمز

گزارش «شرق» از هشدار نخبان سیاسی و نظامی درباره پیامدهای تندروی و بی‌اخلاقی در عرصه سیاست داخلی

طناب پاره انسجام

توفان ۱۰ دقیقه‌ای تراکتور و پرسپولیس در سکوت ورزشگاه

باکیچ، مانع طلسم شکنی شاگردان اسکوچیچ

گفت‌وگوی «شرق» با دوستان و همکاران یاسمن شیرانی؛ رزیدتی که اوایل آبان به زندگی خود پایان داد

در بهت فرو رفته‌ایم

نگاه

فیلترچی‌های تازه‌نفس دولت

یادداشتی از حسین رمضان‌زاده

یادداشت

برای «خارگو» خوشحالم

پژمان جوزی

رئیس انجمن صنعت ساختمان

خبر ساده و کوتاه بود؛ جزیره «خارگو» به‌عنوان جزیره گردشگری در شورای سیاست‌گذاری گردشگری ساحلی و دریایی به تصویب رسیده است. این خبر برای من بسیار با مفهوم و تأثیرگذار بود.

کمتر از یک سال پیش بود که با جمعی از دوستان و کارشناسان، سواحل و جزایر جنوبی را از نگاه یک سرمایه‌گذار کشتیم و همان موقع پس از آنکه از جزیره نفتی و صنعتی خارک دیدن کردم، راهی جزیره خارگو در نزدیکی آن شدم تا آن را ببینم. خارگو را بسیار زیبا و مستعد سرمایه‌گذاری یافتم. جزیره‌ای کوچک با ماسه‌های طلایی و آب‌های فیروزه‌ای دور از سرزمین اصلی و توانمند برای تبدیل‌شدن به جزیره قدرتمند برای گردشگری. جواهری در جنوب ایران (اگرچه ایران ما از این کنج‌ها بسیار دارد) در عطش رشد و توسعه، جزیره‌ای مناسب برای آنکه گلیتش به یک سرمایه‌گذار واگذار شود تا آن را به صورت پایلوت به قطب گردشگری ایران تبدیل کند.

ادامه‌در صفحه ۱۱

انا لله و انا الیه راجعون

جناب آقای مصطفی تاج‌زاده

درگذشت برادر محترمتان را به شما و خانواده گرامی تسلیت عرض می‌کنیم. از درگاه الهی صبر و شکیبایی برای بازماندگان و غفران و آمرزش برای آن مرحوم مسئلت داریم که در جوار رحمت حضرت حق مأوا گرفته است.

محمدعلی اکبری، مهرداد احمدی شیخانی، رضاتهرانی سعید حجاریان، عبدالعلی رضایی، عباس عبدی علی‌رضا علوی تبار، محمدجواد غلام‌رضا کاشی، بهروز گرانپایه محسن گودرزی، کامییز نوروزی، مهدی رحمانیان

ادامه‌در صفحه ۱۰